

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

PSD2

Seminar regulatorisk sandkasse og PSD2

Henriette Yggeseth, Atle Dingsør og Olav Johannessen
Finanstilsynet

23. Januar 2020

- **Hva menes med betalingstjenester**
- **Endringer i betalingslandskapet med PSD2**
- **Konsesjonsprosessen for betalingsforetak/ e-pengeforetak**

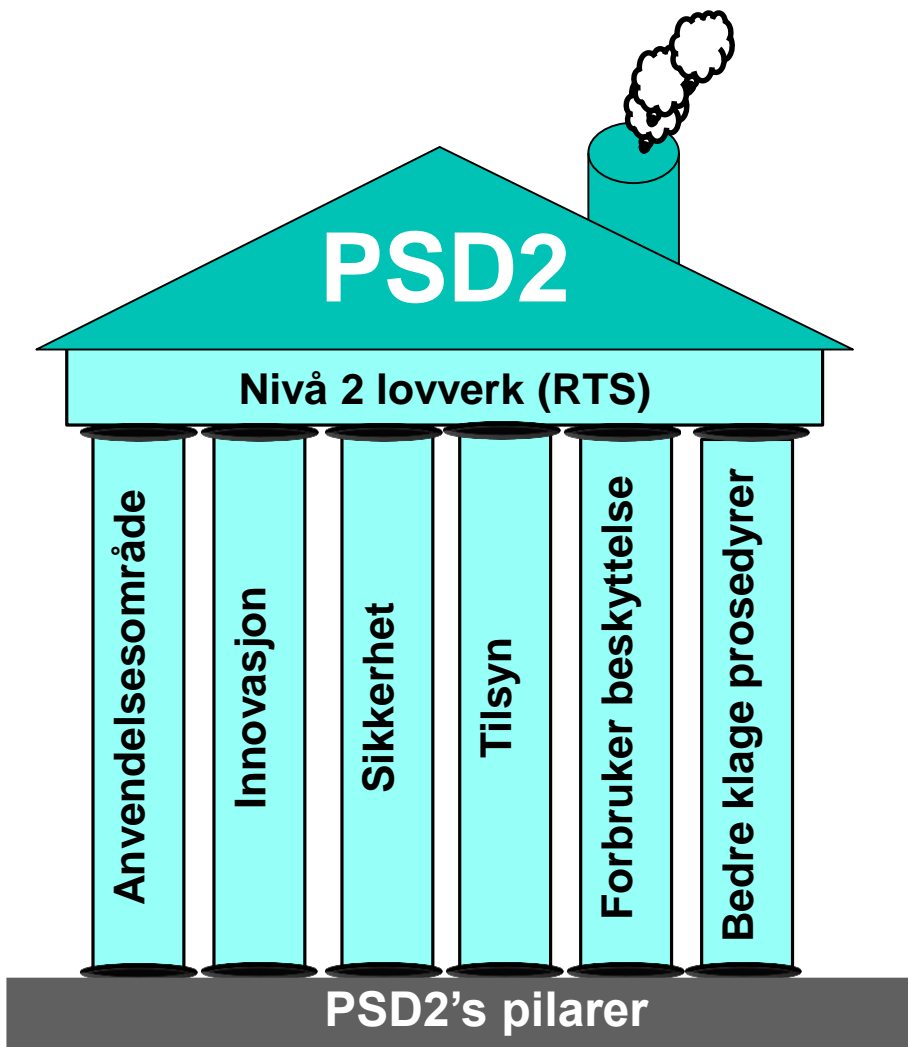
Hva menes med betalingstjenester

Jf. Finansavtalelovens § 11 (1)

- a) Sette inn og ta ut kontanter av en konto
- b) Gjennomføre betalingstransaksjoner
- c) Utstedelse av betalingsinstrument og innløsning av transaksjoner
- d) Pengeoverføringer
- e) "Telekombetalinger" – Fortsatt i FAL, men tatt bort i PSD2
- f) Betalingsfullmakttjenester og Kontoinformasjontjenester, jf § 5 i forskrift om betalingstjenester

Finansavtalelovens § 11 (2) omhandler hva regelverket ikke gjelder for

PSD2 - Hovedhensikter

PSD2 skal

- Fremme **innovasjon** gjennom **økt konkurranse** mellom eksisterende og nye aktører
- Åpne opp for **flere aktører som betalingstjeneste tilbydere**
- Gi **bredere anvendelsesområde**
- Bidra til **forsterket tilsyn og tilsynssamarbeid** ved grensekryssende virksomhet
- Forsterke **forbruker beskyttelsen**
- Bidra til **høyere sikkerhetskrav** for alle elektroniske betalinger og alle betalingstjeneste tilbydere

Regulatorisk status i Norge

Offentligrettslig regelverk tilsvarende PSD2 fastsatt

- Finansforetaksloven
- Betalingssystemloven
- Finanstilsynsloven
- Finansforetaksforskriften
- IKT-forskriften
- Internkontrollforskriften
- Forskrift om finanstilsyn i EØS og Forskrift om utligning av utgifter på tilsyn
- Forskrift om systemer for betalingstjenester
- Overgangsbestemmelser

Privatrettslig regelverk tilsvarende PSD2 fastsatt

- Forskrift om betalingstjenester

Regulatorisk harmonisering

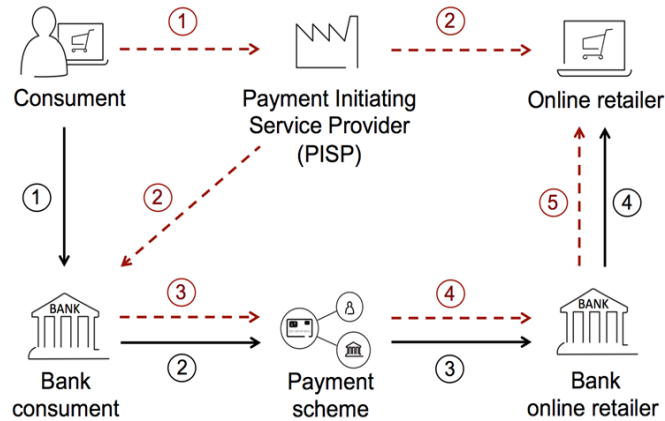
- Oppgavene gitt det europeiske banktilsynet (EBA) løst i samarbeid med de nasjonale tilsynsmyndighetene og kommisjonen
- Forståelse av regelverket
- Jevnlige arbeidsmøter i EBA knyttet til PSD2
  - *Bruk av sterk autentisering*
  - *“Redirection” ved dedikerte grensesnitt*
  - *APIer, modeller, initiativer og harmonisering (WG-API)*
  - *Hvilke data kan aksesseres*
  - *Forretningsmodeller*
  - *Begrensede nettverk*
  - *eIDAS sertifikater (og samspillet mhp bestemmelsene i RTS SCA & CSC)*
  - *Ulike tilnærminger mellom landene*
- Jevnlige møter med de andre nordiske (og baltiske) tilsynsmyndighetene
  - *Utveksle erfaringer*
  - *Diskutere forståelser*
  - *Samarbeidstema*
- EBA Q&A

Vesentligste nye/endrede elementer i det reviderte betalingstjenestedirektivet – PSD2

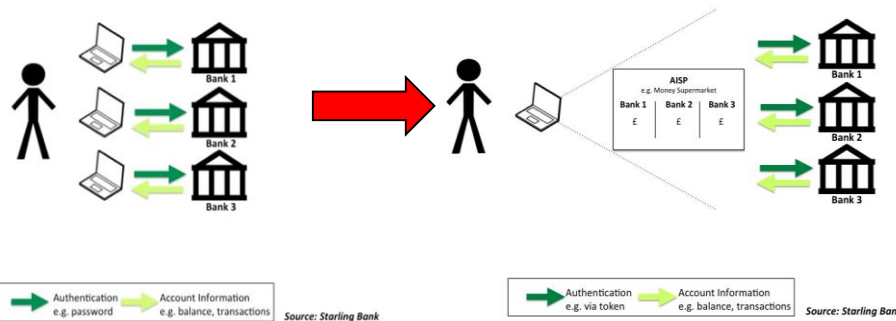
- **Rett til tilgang til betalingskonti** (formål betalingstjenester / kontoinformasjon) “XS2A”
- **Innregulering av tredje parts betalingstjenester og -tilbydere**
  - **Betalingstjeneste-initiatorer (PIS / PISP) - Autorisasjon**
  - **Kontoinformasjons-tilbydere (AIS / AISP) - Registrering**
- **Krav til forsikring for nye aktører**
- **Krav til sterk autentisering og sikker kommunikasjon** (rom for unntak)
- **Krav til risikoanalyser og styring av risiko for betalingstjenestene**
- **Krav til hendelsesrapportering for betalingstjenesteytere**
- **Krav til svindelrapportering for betalingstjenesteytere**
- **Endringer i ansvarsbestemmelser**
- **Endringer vedr melding om grensekryssende virksomhet og forsterket tilsyn**
- **Gebyrer (formidlingsgebyrer og overvelting av gebyrer (IFR + surcharging))**
- **Bredere anvendelsesområde (alle valutaer og “on-leg“ transaksjoner)**
- **Endringer i unntaksbestemmelsene – tydeligere + snevres inn (negative scope)**

PSD2's ny tjenester

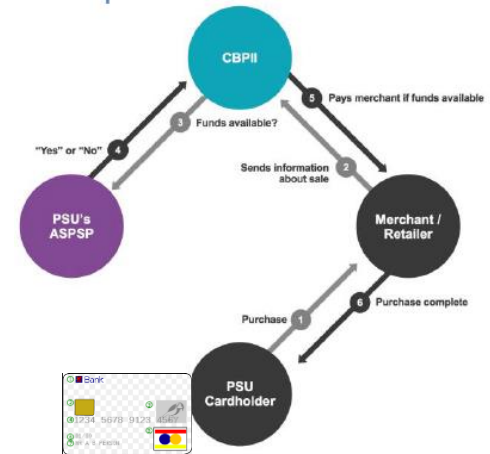
Rett til tilgang til betalingskonti (formål betalingstjenester/kontoinformasjon) "XS2A"

PISP – Betalingsfullmektig – Ytter Betalingsfullmaktstjenester

AISP – Opplysningsfullmektig – ytter Kontoinformasjonstjenester

CBPII – Utsteder av Kortbasert betalingsinstrument

Forskrift om betalingstjenester / PSD2

- "Betalingskonto avgrenset til at formålet med kontoen må være gjennomføring av betalinger"
- "Kunden kan benytte fullmakttjenester på egne betalingskontoer som er tilgjengelige på internett"

Norske bankkontoer er tradisjonelt kontonummerbasert og med "direkte tilgang" til betalingssystemet. Det er ikke slik at disse nødvendigvis er etablert for betaling.

EU-domstolen, Case C-191/17 (PSD 1)

- "Navnet" på en konto er i seg selv ikke avgjørende.
- Det er funksjonene og hensiktene som må vurderes. (Assessment, paragraph 24)
- Nøkkelfaktoren i å bestemme om en konto er en betalingskonto er "muligheten til å utføre daglige betalingstransaksjoner til/fra tredje part til/fra en slik konto".

PAD, Recital 12

- ... consumers are able to carry out the following transactions: place funds, withdraw cash and execute and receive payment transactions to and from third parties, including the execution of credit transfers.
- Consequence, accounts with more limited functions should be excluded.
- However, should those accounts be used for day-to-day payment transactions and should they comprise all of the functions listed above, they will fall within the scope of this Directive.

Grensesnitt for XS2A

- Krav til **APIer** som tilbys: **Samme tilgjengelighet, ytelse, support og beredskapstiltak** som grensesnitt brukt for direkte tilgang til betalingskontoer.
- Søknadskriterier og søknad fritak fra fallback
- Samhandling
- Ikke diskriminerende, objektive, proporsjonale
- Status – i brudd med regelverket
- Løpende oppfølging, møter og dialog
- utfordringer: tid, innfasing med øvrig utvikling

Grensesnitt for XS2A

- årsaker ikke godkjenning av søknad unntak fall-back

Noen av årsakene til at søknadene om unntak fra fall-back ikke godkjennes:

- Store forskjeller mellom test-miljøet og produksjons-miljøet
- API-et støtter kun Web-redirect og ikke alle autentiseringsmetoder som tilbys i nett-banken
- En rekke forsinkelser:
  - ❖ ikke alle typer betalingskontoer ble støttet
  - ❖ serveren hadde flere bugs
  - ❖ kundegrensesnittet har mer informasjon enn det dedikerte grensesnittet
  - ❖ store utfordringer med integrering mot sandbox
  - ❖ serveren taklet ikke sertifikatet
- Bankene tilbyr biometrisk SKA i enkelte løsninger, men ikke i det dedikerte grensesnittet
- Ikke ferdig med sin PSD-løsning for bedrifter (PC og mobil)
- TPP uttrykker at de ikke er tilfreds med løsningen
- TPP-ene gir uttrykk for at de trenger mer tid til integrasjon og test
- Løsningen tilfredsstillende ikke vilkåret for unntak i RST Art. 33 nr. 6: (b) - it has been designed and tested in accordance with Article 30(5) to the satisfaction of the payment service providers referred to therein;

Sterk kundeautentisering (SKA)

- Kravene

- Regelverket som trådte i kraft 14. september, jf RTS, spesifiserer **krav om og til bruk av sterk autentisering (SKA)**
  - ➔ Iht forskrift om systemer for betalingstjenester fra 1. april / (1.januar 2016)
- Det stilles krav om 2 uavhengige
- Angir en rekke **unntaksbestemmelser** basert på blant annet
  - forhold som risikoprofil for betalingen (risk based), kanal for betalingen, type betaling, betalingsmottaker og beløp
- SKA utgjør en vesentlig del av kundereisen - hindring
- Mulighet for delegering av SKA

Sterk kundeautentisering (SKA)

- Netthandel

Consumer protection compromised as European countries dismiss PSD2 strong customer authentication deadline –

- Høsten 2018 og vinteren 2019 ble det reist en rekke spørsmål omkring hva som kan anses som SKA, og vurderinger av hva som kan utgjøre noe man har, noe man vet eller noe man er
- Behov for å klargjøre dette nærmere → Opinion
- Konstatert store utfordringer knyttet til betaling med kort ved netthandel
  - Nasjonale myndigheter ble gitt mulighet for å gi foretak utsatt frist for etterlevelse
- Nærmere kartlegging av aktørenes status
- Stort press fra en rekke markedsaktører og bransjeorganisasjoner
- Grundige vurderinger, hensynet til forbrukerne
- Endelig frist for etterlevelse – 31. desember 2020 → Opinion
- Fritar ikke for ansvaret for uautoriserte betalinger etter PSD2 Art. 74
- Tett oppfølging av betalingstjenesteyterne fra tilsynsmyndighetene

Konsesjonsprosessen betalingsforetak/ e-pengeforetak

Finansforetaksloven § 1-1:

«Formålet med loven er å bidra til finansiell stabilitet, herunder at finansforetak virker på en hensiktsmessig og betryggende måte»

Finnes det unntak fra konsesjonsplikt?

Unntak fremgår av finansforetaksforskriften § 1-7

Sentrale unntak:

Begrenset nettverk eller begrenset utvalg varer/ tjenester, jf.

finansforetaksforskriften § 1-7 bokstav k nr. 1 og 2. Husk meldeplikt når samlet verdi av betalingstransaksjoner utført siste 12 måneder overstiger NOK tilsvarende MEUR 1, jf. finansforetaksforskriften § 1-8 første ledd

Tilleggstjenester til abonnenter av kommunikasjonstjenester, jf.

finansforetaksforskriften § 1-7 bokstav l nr. 1 og 2. Må faktureres sammen med hovedtjenesten. Skal gjelde kjøp av billetter, digitalt innhold, støtte til veldedighet etc. Merk beløpsgrenser på NOK tilsvarende EUR 50 per transaksjon, og NOK tilsvarende EUR 300 per måned. Husk meldeplikt og krav om erklæring fra revisor om etterlevelse av beløpsgrensene, jf. finansforetaksforskriften § 1-8 annet ledd

Hvilken konsesjon er nødvendig?

Betalingstjeneste	Type konsesjon/ tillatelse
Kontoinformasjonstjeneste	Min. opplysningsfullmektig, jf. finansforetaksloven § 2-10 a
Betalingsfullmaktstjeneste	Min. betalingsforetak (betalingsfullmektig), jf. finansforetaksloven § 2-10 annet ledd
Kontoinformasjonstjeneste + betalingsfullmaktstjeneste	Min. betalingsforetak ordinær tillatelse), jf. finansforetaksloven § 2-10 første ledd
Utstede kort knyttet til konto hos annen kontotilbyder	Min. betalingsforetak (ordinær tillatelse), jf. finansforetaksloven § 2-10 første ledd
Pengeoverføringer	Min. betalingsforetak (begrenset tillatelse), jf. finansforetaksloven § 2-10 fjerde ledd
Øvrig betalingstjenester	Min. betalingsforetak (ordinær tillatelse), jf. finansforetaksloven § 2-10 første ledd

Kapitalkrav

Betalingstjeneste	Krav til kapital
Kontoinformasjontjeneste	Ingen kapitalkrav. Krav til ansvarsforsikring/ tilsvarende garanti
Betalingsfullmaktjeneste	Startkapital/ ansvarlig kapital NOK tilsvarende EUR 50 000 + krav til ansvarsforsikring/ tilsvarende garanti
Pengeoverføringer	Startkapital: NOK tilsvarende EUR 20 Ansvarlig kapital: Høyeste beløpet av startkapital og beløp som fremkommer etter utregningsmetoder definert i finansforetaksforskriften § 14-4
Utstedelse av betalingsinstrument, innløsning av transaksjoner, direkte debiteringer etc	Startkapital: NOK tilsvarende EUR 125 000. Ansvarlig kapital: Høyeste beløp av kravet til startkapital og beløp som fremkommer etter utregningsmetoder definert i finansforetaksforskriften § 14-4

Krav til foretakets sammensetning m.m

Organisering: Betalingsforetak /e-pengeforetak må min. organiseres som AS

Styret: Foretaket skal ha et styre. Utgangspunktet er min. fem styremedlemmer. Kan søkes dispensasjon ned til tre styremedlemmer

Personale: Foretaket skal ha daglig leder. I tillegg tilstrekkelig ressurser til å oppfylle lovpålagt plikter, håndtere tjenesteytelsen, risiko og evt utkontrakterings- avtaler. Foretaket kan ikke være et «empty shell»

Krav til uavhengighet: Daglig leder kan ikke sitte i styret. Styreleder og til sammen 2/3 deler av styret kan ikke være ansatt i foretaket eller foretak i samme konsern. Mer lempelige krav ved finanskonsern. Merk også finansforetaksloven kapittel 9 som stiller ytterligere krav til ledelsens og styrets uavhengighet

Eierprøving: Kvalifiserte eierandeler - 10 prosent eller større

Grensekryssende virksomhet: Konsesjon som betalingsforetak eller e-pengeforetak gir mulighet til å drive grensekryssende virksomhet.

Det må inngis melding til Finanstilsynet på forhånd. Se kommisjonsforordning (EU) 2017/2055.

Grensekryssende virksomhet skal være registrert i hjemstats register, samt EBAs sentrale register.

Agenter/ distributører: Konsesjon som betalingsforetak eller e-pengeforetak gir mulighet til å benytte agenter til å utføre betalingstjenester nasjonalt eller grensekryssende.

E-pengeforetak kan i tillegg benytte distributører for distribusjon og innløsning av e-penger.

Kort om krav til rutiner..

Krav til antihvitvaskingsrutiner

- Forenklete, alminnelige og forsterkede kundetiltak, herunder eventuelle korrespondentforbindelser og håndtering av politisk eksponerte personer.
- Risikoklassifisering av kunder.
- Løpende oppfølging.
- Håndtering for avvikling og avvisning av kundeforhold og transaksjoner.
- Når og hvordan det skal gjennomføres av undersøkelser av mistenkelige forhold, herunder gjennomføring av mistenkelige transaksjoner.
- Rapportering til Økokrim.
- Bruk og håndtering av eventuelle støtteverktøy, herunder risikoscoringsmodeller, PEP-lister og elektronisk overvåkingssystem.
- Håndtering og oppfølging av utkontrakterte oppgaver etter § 23 og tilfeller der foretaket bygger på kundetiltak etter § 22, der dette er aktuelt.
- Informasjonshåndtering, herunder delingsadgang og avsløringsforbud.
- Behandling og lagring av opplysninger.
- Opplæring.
- Internkontroll.

Rundskriv Veileder til hvitvaskingsloven

Rutiner for håndtering av klientmidler

Rutinene skal sikre forsvarlig håndtering av klientmidler i samsvar med regelverket

Betalingstjenester: Klientmidler knyttet til betalingstjenester skal være **identifisert** og **adskilt** fra foretakets egne midler senest påfølgende virkedag

E-penger: Klientmidler knyttet til e-pengetjenester skal sikres når de er tilgjengelig for e-pengeforetaket, og senest fem dager etter utstedelse av e-penger

Krav på innløsning av e-penger foreldes ikke

Rutiner iht finansforetaksforskiptens § 3-2

- Sikkerhetshendelser: overvåke, håndtere, følge opp
- Operasjonelle hendelser og sikkerhetshendelser: rapportere
- Sensitiv betalingsinformasjon: lagring, overvåking, begrenset tilgang
- Kontinuitetsplan
- Statistiske opplysninger om drift, transaksjoner og svindel
- Sikkerhet: retningslinjer, risikovurdering, beskytte brukeren
- Utkontraktering

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

Takk for oppmerksomheten!

Henriette Yggeseth, Atle Dingsør og Olav Johannessen